

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ
для підготовки до здачі екзамену аспірантів спеціальності 081 «Право» з дисципліни
«ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ЇХ ОБОРОТОЗДАТНІСТЬ»

Змістовий модуль 1.

Загальнотеоретичні положення системи об'єктів цивільно-правових відносин

**Тема 1. Поняття, ознаки та система об'єктів цивільно-правових відносин:
доктринальні підходи**

Об'єкти прав в загальній теорії права: доктринальні підходи. Особливості методології дослідження об'єктів цивільних прав. Об'єкти цивільних прав і об'єкти правовідносин: особливості категоріального апарату. Поняття і ознаки об'єктів цивільних прав. Система об'єктів цивільних прав: сучасні наукові підходи та концепції. Оборотоzdатність об'єктів цивільного права: загальні положення. Стан правового регулювання об'єктів цивільних прав на національному рівні та зарубіжний досвід.

Тема 2. Майно як категорія цивільного права

Майно як цивільно-правова категорія: концептуальні підходи. Генезис категорії «майно» в історичних джерелах. Види майна в цивільному праві. Майнові права як вид майна. Майновий комплекс в цивільному праві: поняття, види, особливості правового регулювання. Нерухомість як складний майновий об'єкт: сучасні тенденції правового регулювання. Майновий комплекс підприємства як об'єкт цивільно-правових відносин. Підстави та порядок виникнення і припинення прав на майно: законодавчі засади та наукові позиції.

Тема 3. Речі як об'єкти майнових відносин: наукові концепції та класифікації

Поняття речі як об'єкта цивільного права. Історичні аспекти становлення інституту речей: положення римського приватного права про речі та новели цивільного законодавства. Співвідношення речей та інших об'єктів цивільного права. Класифікації речей в цивільному праві: сучасні підходи. Рухомі та нерухомі речі: особливості правового режиму в цивільно-правового обігу. Поняття та правовий режим складних речей. Правова природа та правовий режим безтілесних речей: наукові концепції та судова практика.

Тема 4. Нематеріальні блага як об'єкт цивільних прав

Поняття та особливості немайнових благ в цивільному обороті. Співвідношення понять «нематеріальні блага» і «особисті немайнові права» в доктрині цивільного права. Класифікація нематеріальних благ в науці цивільного права. Проблеми законодавчого закріплення та доктринальні підходи до системи немайнових благ. Методологічні засади системи особистих немайнових благ. Особливості правового регулювання окремих видів немайнових благ: нематеріальні блага природного походження; невідчужувані права людини, що забезпечують її існування; нематеріальні блага, що індивідуалізують особу. Цивільно-правовий захист нематеріальних благ. Система цивільно-правових способів захисту немайнових благ.

Змістовий модуль 2.

Особливості правового режиму окремих видів об'єктів цивільного обороту

Тема 5. Природні ресурси як об'єкт цивільно-правового регулювання

Поняття, особливості та види природних ресурсів як об'єкта цивільних прав. Природні ресурси в сфері цивільного права та господарського права: особливості законодавчого регулювання. Порядок залучення природних ресурсів до цивільного обороту. Правовий режим природних ресурсів як об'єкта цивільних прав. Особливості цивільного обороту природних ресурсів. Специфіка права власності чи інших речових прав на природні ресурси: стан законодавчого забезпечення та наукові підходи.

Тема 6. Об'єкти права інтелектуальної власності: наукові концепції та судова практика

Поняття інтелектуальної власності та її особливості. Історичний огляд становлення інституту інтелектуальної власності в Україні та зарубіжний досвід. Національне законодавство про інтелектуальну власність та Міжнародні конвенції з питань інтелектуальної власності. Система об'єктів інтелектуальної власності. Майнові та особисті немайнові права на об'єкти права інтелектуальної власності: проблемні аспекти. Виникнення та правова охорона об'єктів інтелектуальної власності. Особливості відчуження об'єктів інтелектуальної власності. Проблеми захисту прав інтелектуальної власності.

Тема 7. Цінні папери як об'єкт цивільно-правового регулювання.

Поняття та правова природа цінних паперів як об'єкту цивільних прав. Ознаки та класифікація цінних паперів у цивільному законодавстві України. Випуск та вилучення з обігу цінних паперів. Порядок та особливості виникнення та переходу прав на цінні папери як об'єкти цивільних прав. Регулювання обігу цінних паперів у цивільному законодавстві України. Особливості захисту майнових прав, посвідчених цінними паперами та механізм відновлення прав на втрачені цінні папери.

Тема 8. Природа корпоративних прав як об'єкта цивільних правовідносин

Поняття корпоративних прав та їх правова природа: сучасні доктринальні підходи. Історичні аспекти становлення та розвитку інституту корпоративних прав. Види та система корпоративних прав. Адаптація корпоративного законодавства України до права Європейського Союзу. Правовий режим виникнення та здійснення корпоративних прав. Особливості обороту корпоративних прав. Охорона та захист корпоративних прав як об'єкта цивільних правовідносин: сучасний стан законодавчого забезпечення та перспективи вдосконалення.

Тема 9. Нетрадиційні (новітні) об'єкти цивільних правовідносин

Категорія «нетрадиційні» об'єкти цивільних правовідносин в доктрині цивільного права. Система нетрадиційних (новітніх) об'єктів цивільних правовідносин та критерії приналежності до неї. Умови та порядок залучення нетрадиційних об'єктів до цивільного обороту. Біологічні матеріали як об'єкт майнових відносин. Правові аспекти застосування умовних розрахункових одиниць. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Особливості правового захисту нетрадиційних об'єктів цивільних правовідносин.